

Οι δικές μας αφηγήσεις για τη Σελήνη

ΕΛΙΔΕΚ.
Ελληνικό Ίδρυμα
Έρευνας & Καινοτομίας

Επιμέλεια

Μαρίνα Μολλά

9^ο Δημοτικό Σχολείο Κομοτηνής

Γενικές πληροφορίες

Σύντομη περιγραφή:

Στο παρόν συμπεριληπτικό και βιωματικό διδακτικό σενάριο, οι μαθητές και οι μαθήτριες ακούνε αφηγήσεις ιστοριών για τη Σελήνη από διαφορετικές χώρες. Βλέπουν εικόνες της με τις φιγούρες, που διέκριναν άνθρωποι από διαφορετικούς πολιτισμούς επηρεασμένοι από το περιβάλλον τους και την κουλτούρα τους. Δημιουργούν τις δικές τους προσωπικές ιστορίες για τη Σελήνη, που ανταποκρίνεται στο προσωπικό τους περιβάλλον και τις εμπειρίες τους χρησιμοποιώντας εικόνες της, τις οποίες παίρνουν μέσω του αστρονομικού λογισμικού Stellarium και τις αφηγούνται στην τάξη.

Εκπαιδευτικό Περιεχόμενο

Σύνδεση με το Αναλυτικό Πρόγραμμα:

Γεωγραφία, Κεφάλαιο 6^ο, σελ.27 «Το ηλιακό μας σύστημα»

Βαθμίδα και τάξη:

Πρωτοβάθμια εκπαίδευση, ΣΤ' τάξη

Προαπαιτούμενες γνώσεις:

Ηλιακό σύστημα, πλανήτες, δορυφόροι, πολιτισμός

Οργάνωση τάξης:

Η τοποθέτηση των θρανίων και των υλικών εξυπηρετεί να είναι σε σχήμα Π για την αφήγηση ιστοριών.

Διάρκεια:

2 διδακτικές ώρες

Υλικά:

- Η/Υ, Βιντεοπροβολέας, internet
- Αστρονομικό λογισμικό Stellarium
- Εικόνα της Σελήνης (Παράρτημα)
- Διαφανείς φιγούρες του φεγγαριού: άνδρας, γυναίκα, λαγός, λιοντάρι, κροκόδειλος (Παράρτημα)

- Διαφάνειες A4
- Ιστορίες για τις φιγούρες στο φεγγάρι (Παράρτημα)
- Μαρκαδόροι
- Χαρτί A4 ή τεράδιο

Εκπαιδευτικοί στόχοι

Γνωστικοί:

Να γνωρίσουν διαφορετικές οπτικές για τη Σελήνη

Συναισθηματικοί:

Να εκτιμήσουν την αξία της διαφορετικότητας και της διαφορετικής οπτικής.

Να αναπτύξουν δεξιότητες αφήγησης, έκφρασης κι επικοινωνίας καλλιεργώντας τον προφορικό και τον γραπτό λόγο.

Ψυχοκινητικοί:

Να επεξηγήσουν τη διαφορετική οπτική για τη Σελήνη, που επηρεάζεται από το περιβάλλον και τον πολιτισμό.

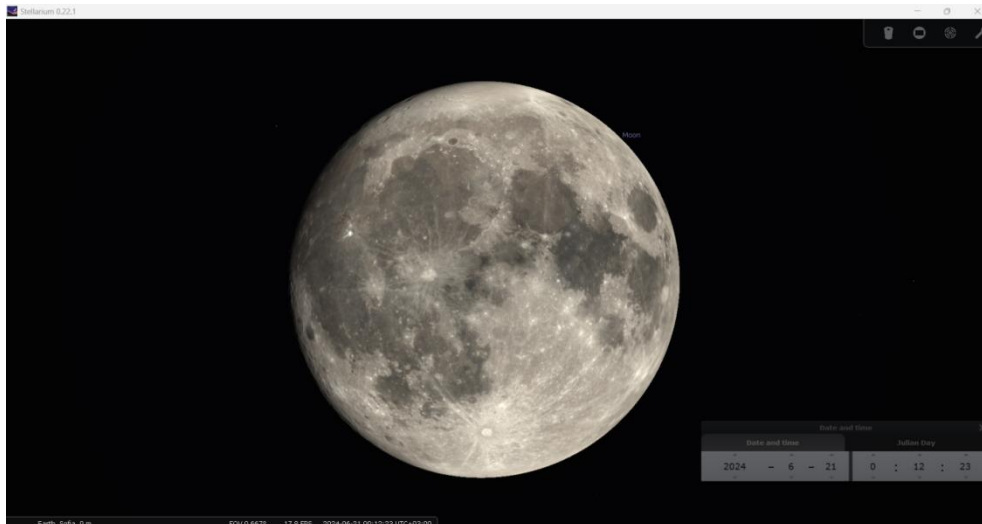
Εμπλοκή

Ο/Η εκπαιδευτικός παρουσιάζει μία εικόνα της Σελήνης χρησιμοποιώντας το αστρονομικό λογισμικό Stellarium.

Προτείνεται: το παρόν διδακτικό σενάριο να εφαρμοστεί την επόμενη μέρα μιας Πανσελήνου, την οποία θα κληθούν να παρατηρήσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες από το σπίτι τους και η εκτυπωμένη εικόνα να είναι από αυτήν την Πανσέληνο, το οποίο και θα επισημανθεί.

Καλεί τους μαθητές και τις μαθήτριες να κοιτάξουν με προσοχή τη Σελήνη και τους/τις ρωτά:

«Όταν παρατηρείτε τη Σελήνη σας δημιουργείται η εντύπωση ότι βλέπετε στην επιφάνειά της μορφές ανθρώπων, ζώων, φυτών ή πραγμάτων;»

Εικόνα 1. Εικόνα της Σελήνης από το Stellarium

Καταγράφει τις θετικές ή αρνητικές απαντήσεις των μαθητών/τριών και εξηγεί ότι οι «θάλασσες» της Σελήνης (που στην πραγματικότητα είναι σκοτεινές κοιλάδες) είναι αυτές που δημιουργούν την εντύπωση μορφών/φιγούρων. Άνθρωποι από διαφορετικές χώρες και πολιτισμούς συχνά βλέπουν διαφορετικά πράγματα. Οι φιγούρες συνήθως αντιστοιχούν στον πολιτισμό τους ή στο περιβάλλον που ζουν. Για παράδειγμα, γιατί οι Κινέζοι βλέπουν ένα κουνέλι και όχι έναν κροκόδειλο; Επειδή εκεί... δεν υπάρχουν κροκόδειλοι στην Κίνα, αλλά πολλά κουνέλια. Στο Γερμανία, οι άνθρωποι βλέπουν έναν «άνθρωπο στο φεγγάρι».

Εξερεύνηση

Ο/Η εκπαιδευτικός αφηγείται στα παιδιά τις ιστορίες από διαφορετικές χώρες και πολιτισμούς από το παράρτημα ενώ παράλληλα προβάλλονται εικόνες της πρόσφατης Πανσελήνου και οι εικόνες που αντιστοιχούν στις ιστορίες (Βλέπε παράρτημα).

Στη συνέχεια μοιράζει σε κάθε μαθητή και μαθήτρια μία εκτυπωμένη εικόνα της Σελήνης από το αστρονομικό λογισμικό STELLARIUM και μία διαφάνεια.

Τους καλεί να τοποθετήσουν τη διαφάνεια πάνω στην εικόνα της Σελήνης και εμπνεόμενοι από το προσωπικό τους περιβάλλον και τις εμπειρίες τους να σχεδιάσουν το δικό τους χαρακτήρα στην επιφάνειά της και να γράψουν μια ιστορία για αυτό.

Εικόνα 1. Εδώ για παράδειγμα τα παιδιά βλέπουν έναν ποδοσφαιριστή, έναν καρχαρία κι ένα τέρας στην επιφάνεια της Σελήνης

Δίνεται ο απαραίτητος χρόνος στα παιδιά για να γράψουν την προσωπική τους ιστορία και να την αφηγηθούν ο ένας στον άλλον. Ο εκπαιδευτικός καταγράφει στον πίνακα τους χαρακτήρες, των προσωπικών ιστοριών.

Προτείνεται: Εάν υπάρχουν παιδιά από διαφορετικούς πολιτισμούς στην τάξη, μπορείτε να δώσετε έμφαση στις επιρροές από έναν πολιτισμό στον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι βλέπουν τις Σελήνη. Τα παιδιά μπορεί να έχουν μάθει διαφορετικά παραμύθια και μύθους από γονείς τους, γεγονός που μπορεί να τα κάνει να βλέπουν διαφορετικές μορφές στη Σελήνη. Εάν η τάξη δεν είναι πολυπολιτισμική, μπορείτε να εξηγήσετε τις φιγούρες από διαφορετικούς πολιτισμούς (βλέπε παράρτημα).

Επεξήγηση

Στο σημείο οι μαθητές και οι μαθήτριες καλούνται να απαντήσουν στα εξής ερωτήματα:

- «Πώς εξηγείται την επιλογή των συγκεκριμένων χαρακτήρων στις αφηγήσεις των προσωπικών τους ιστοριών για τη Σελήνη;»
- Η προσωπική τους οπτική επηρεάστηκε από το προσωπικό τους περιβάλλον και τις εμπειρίες τους;
- Υπάρχουν ομοιότητες και διαφορές στους χαρακτήρες και στις προσωπικές τους ιστορίες και γιατί;

Σε κάθε στάδιο ο/η εκπαιδευτικός καθοδηγεί και δίνει ανατροφοδότηση στους μαθητές και στις μαθήτριες.

Επεξεργασία

Οι μαθητές και οι μαθήτριες παρουσιάζουν και συζητούν στην ολομέλεια της τάξης τις εξηγήσεις στα ερωτήματα που τέθηκαν στο παραπάνω στάδιο.

Εκτίμηση

Ο/Η εκπαιδευτικός καλεί τις ομάδες των μαθητών/τριών να συζητήσουν και να αξιολογήσουν:

- ποιοι ήταν οι στόχοι της δραστηριότητας κι αν επιτεύχθηκαν,
- τα αποτελέσματα των εργασιών τους,
- την εμπειρία τους και τι αποκόμισαν από τη δραστηριότητα,
- τον τρόπο που εργάστηκαν,
- τι θα βελτίωναν / άλλαζαν

Προτείνεται:

Οι προσωπικές αυτές ιστορίες συνοδευόμενες από τις εικόνες των χαρακτήρων στην επιφάνεια της Σελήνης να αναρτηθούν στον ιστοχώρο του σχολείου.

Πηγή:

[Universe in aBox activity book by Universe Awareness](#) μεταφράστηκε και προσαρμόστηκε για τις ανάγκες του συγκεκριμένου εκπαιδευτικού σεναρίου από τη Μαρίνα Μολλά

Παράρτημα

Φεγγαροαφηγήσεις

Ένα παλτό για τον κ.Φεγγάρι (Γερμανία)

Κάποτε ήταν ένας ράφτης, διάσημος στον κόσμο για την εξαιρετική δουλειά του. Όλοι οι κύριοι και οι κυρίες της τάξης πήγαιναν μόνο σ' αυτόν για να ράψουν τα ρούχα τους.

Μια μέρα, ένας ξεχωριστός πελάτης μπήκε στο μαγαζί του, το Φεγγάρι! «Θα ήθελα να παραγγείλω ένα από αυτά τα κομψά χειμωνιάτικα παλτό, που τόσο πολλοί κύριοι στη Γη φορούν το χειμώνα και τα οποία προέρχονται από αυτό το εργαστήριο», είπε. Ο ράφτης ένωσε τιμημένος και αμέσως άρχισε να παίρνει μετρήσεις. Στρογγυλό σαν μπάλα και λαμπρό, το Φεγγάρι στάθηκε στο εργαστήριο και κοίταξε τον εαυτό του, ενώ ο ράφτης σημείωνε με ανυπομονησία τις μετρήσεις. Σε δύο εβδομάδες, το παλτό θα ήταν έτοιμο.

Credit: Marschak von Hans / E.Ernst

Μετά από 14 ημέρες, το Φεγγάρι στάθηκε μπροστά στο ράφτη, αυτή τη φορά με το καινούργιο του παλτό. Αλλά - Ω! Τι ήταν αυτό; Είχε πάρει ο ράφτης τόσο λάθος μετρήσεις; Το παλτό ήταν πολύ μεγάλο και κρεμόταν από τη στενό μισοφέγγαρο του Φεγγαριού σαν σάκος. Αυτό εμφανώς δυσάρεστησε τον ράφτη, ο οποίος υποσχέθηκε να αλλάξει αμέσως το παλτό. Πέρασαν άλλες δύο εβδομάδες και το Φεγγάρι μετρήθηκε ξανά. Όταν το φεγγάρι δοκίμασε πάλι το νέο του παλτό, δεν πίστευε στα μάτια του, αυτή τη φορά, το παλτό ήταν πολύ στενό! Εξάλλου, πώς θα μπορούσε ένα απόλυτα στρογγυλό φεγγάρι να χωρέσει μέσα στο ένα παλτό σε σχήμα μισοφέγγαρου; Το Φεγγάρι ήταν πολύ απογοητευμένο και ήταν έτοιμο να φύγει από το κατάστημα. Τότε ήρθε μια ιδέα στον ράφτη, που ζήτησε από το φεγγάρι να επιστρέψει μια άλλη φορά, και αυτή τη φορά του παρουσίασε δύο διαφορετικά πανωφόρια: το ένα θα έπρεπε να το φορέσει... όταν θα ήταν στρογγυλό σαν σφαίρα και ένα που θα μπορούσε να φορέσει δύο εβδομάδες αργότερα, όταν θα είχε σχήμα μισοφέγγαρου. Ευτυχισμένο, το Φεγγάρι έφυγε από το εργαστήριο και, σε ένδειξη εκτίμησης του για τις υπηρεσίες του ράφτη, το Φεγγάρι ζωγράφησε την εικόνα του ράφτη με τη φορητή ραπτομηχανή του στην επιφάνεια της Σελήνης, όπου μπορεί να τη δει κανείς ακόμα και σήμερα.

(Αναδημοσίευση από το βιβλίο του Hans E. Ernst: Leipziger. Kinderbuchverlag GmbH, 2007).

Φεγγαροαφηγήσεις

Ο λαγός στη Σελήνη (Κίνα)

Πριν από πολύ, πολύ καιρό, μια αλεπού, μια μαϊμού και ένας λαγός ζούσαν μαζί ειρηνικά ως φίλοι. Κατά τη διάρκεια της ημέρας πήγαιναν στα βουνά, κυνηγούσαν και έπαιζαν εκεί. Τα βράδια επέστρεφαν στο δάσος για να περάσουν τη νύχτα εκεί. Αυτό κράτησε πολλά χρόνια, μέχρι που το Φεγγάρι το άκουσε αυτό και θέλησε να το δει με τα μάτια του. Έτσι μεταμφιέστηκε σε γέρο περιπλανώμενο και πήγε σ' αυτούς. «Περπάτησα μέσα από βουνά και κοιλάδες και τώρα είμαι κουρασμένος και πεινασμένος. Θα μπορούσατε να μου δώσετε κάτι να φάω;» ρώτησε, ενώ άφησε το ραβδί του και κάθισε στην παρέα τους.

Η μαϊμού έφυγε αμέσως για να ψάξει για μικρά καρύδια και του τα έφερε. Η αλεπού του έδωσε ένα ψάρι που είχε κυνηγήσει. Ο μικρός λαγός, όμως, ήταν πολύ απελπισμένος, γιατί παρόλο που είχε ψάξει παντού, δεν είχε τίποτα να δώσει στον φτωχό περιπλανώμενο. Η μαϊμού και η αλεπού τον κορόιδευαν: «Είσαι πραγματικά άχρηστος. Τότε ο μικρός λαγός απογοητεύτηκε τόσο πολύ που ζήτησε από τη μαϊμού να φέρει ξύλα και από την αλεπού να του βάλει φωτιά. Και οι δύο έκαναν αυτό που ζήτησε ο μικρός λαγός. Στη συνέχεια, ο λαγός είπε στο Φεγγάρι: «Φάε με!» και ετοιμαζόταν να πέσει στη φωτιά. Ο περιπλανώμενος τον συγκράτησε. Ήτα τόσο συγκινημένος από αυτή την προθυμία να θυσιαστεί που έκλαψε.

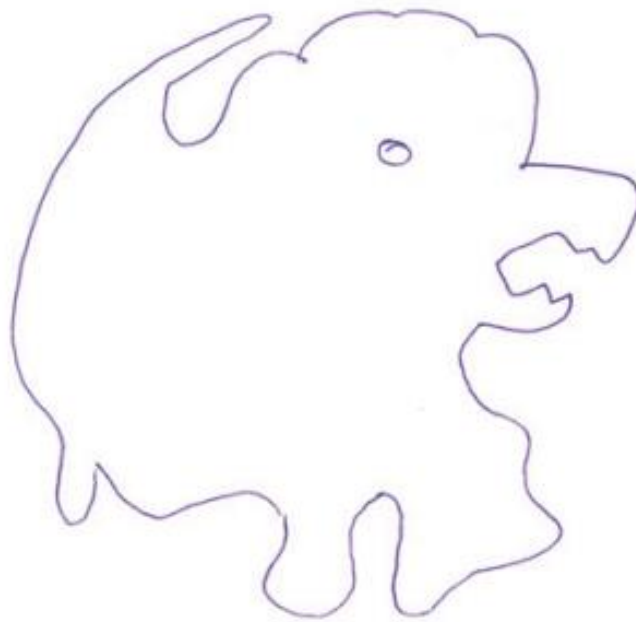
Τότε είπε: «Όλοι αξίζουν δόξα και αναγνώριση. Δεν υπάρχουν ούτε νικητές ούτε ηττημένοι! Αλλά αυτός ο μικρός λαγός μας έδωσε μια μεγάλη απόδειξη της αγάπης του! Πήρε το λαγό μαζί του στο φεγγάρι, όπου από τότε φαίνεται ευτυχισμένος στην επιφάνεια της Σελήνης.

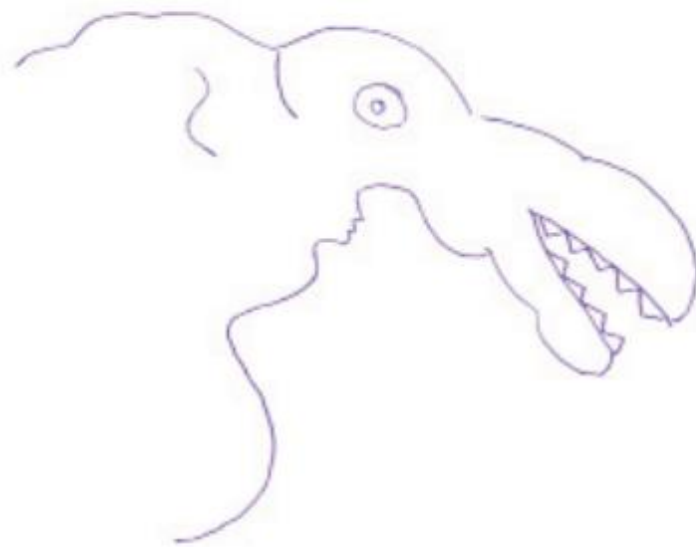
Credit: Wikimedia Commons

Το κουνέλι στη Σελήνη (στο εικόνα στα δεξιά) εμφανίζεται σε ένα κέντημα σε αυτοκρατορικό ένδυμα από την αρχαία Κίνα.

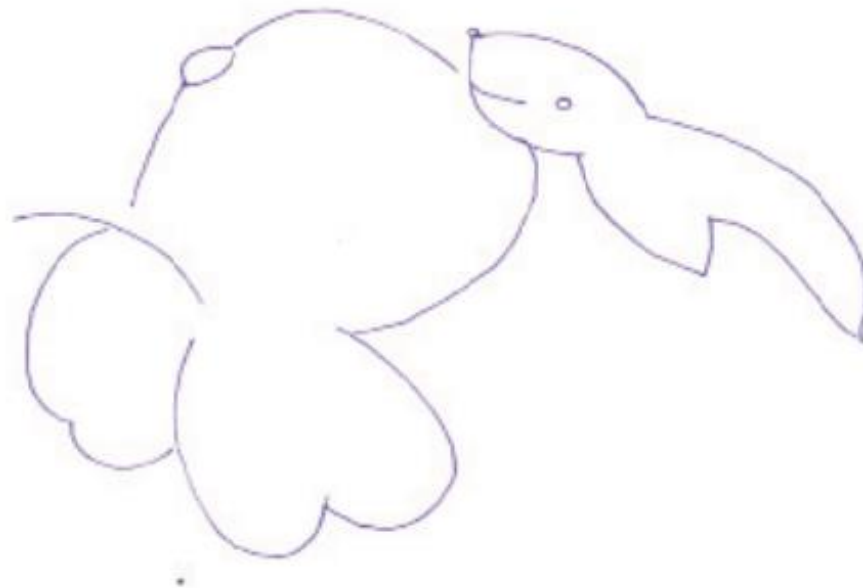
Λιοντάρι στη Σελήνη (Αφρική)

Κροκόδειλος στη Σελήνη (Κένυα)

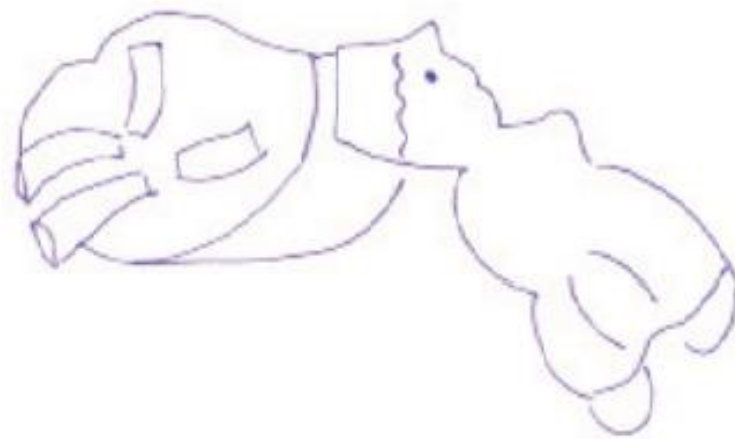

Λαγός στη Σελήνη (Κίνα)

3.

Γυναίκα στη Σελήνη (Κογκό)

Άνθρωπος στο φεγγάρι (Γερμανία)

